

[Udenrigsministeren.]

så klar meningstilkendegivelse må veje tungt.

Vestmagterne nøjedes som nævnt ikke med en negativ afvisning af Sovjets Berlinforslag. Man erklærede sig rede til at drøfte Berlinspørgsmålet inden for rammerne af det samlede tyske spørgsmål og de hermed forbundne sikkerhedsproblemer. Sovjets mening herom fandt udtryk i noten af 10. januar, som også blev tilstillet Danmark. Heri foreslår Sovjet en snarlig konference om afsluttelse af fredstraktater såvel med Østtyskland som med Vesttyskland — hvorved man altså fra russisk side i realiteten går ind for indtil videre at opretholde den hidtidige deling af Tyskland. I øvrigt går Sovjetregeringens forslag ud på at bevare Oder-Neisse-linjen som Tysklands grænse mod øst. Samtidig skulle de to Tysklunde neutraliseres. De skal efter det russiske forslag have adgang til at bevare nationalt forsvar med konventionelle våben, men udenlandske tropper skulle forlade såvel Vesttyskland som Østtyskland, og intet af disse lande måtte være tilsluttet hverken Atlantpagten eller Warszawapagten. Spørgsmålet om tysk genforening betragtes fra Moskva som et internt tysk problem.

Vestmagterne svarede den 16. februar, at de er villige til forhandling, og de foreslog en firemagtskonference på udenrigsminister-niveau. Efter vestlig opfattelse skulle man her ikke blot drøfte de tyske problemer, men alle de hertil knyttede europæiske sikkerhedsproblemer. Efter den danske regerings opfattelse er det en rigtig fremgangsmåde hurtigt at nå frem til en reel forhandling mellem øst og vest om hele problemkomplekset. Det må være rigtigt, at der nu gøres en virkelig anstrengelse for at bringe Tysklandsproblemet nærmere til en løsning, der tilgodeser Tysklands, Europas og dermed hele verdens behov for større sikkerhed.

Jeg skal ikke komme nærmere ind på, hvilke veje der bør følges. Der kan kun føres realitetsforhandlinger, når begge parter er villige til en vis bøjelighed i standpunkterne. Hvis begge parters standpunkter er urokkeligt fastlåste, er der ingen mulighed for forhandlingsresultater. At Tysklands frihed ikke kan prisgives lige så lidt som Berlins, må dog være en selvfølge.

Den sovjetiske ministerpræsident Khrustjev synes fremfor et udenrigsministermøde at foretrække et regeringschefsmøde, men ifølge de seneste efterretninger er han dog ikke uvillig til i første omgang at acceptere et udenrigsministermøde. For mig at se er det svært at tillægge selve fremgangsmådens form så afgørende betydning. Det vigtigste må være, at viljen til at nå et for alle parter acceptabelt resultat er til stede.

I hvilket omfang de fra forskellige sider fremsatte forslag om en militær udtynding af Centraleuropa eller dele heraf kan anvendes som middel til at finde en løsning, lader sig slet ikke overskue på indeværende tidspunkt, ej heller om problemerne kan ende i FN. Intet der kan bidrage til fredelig løsning må imidlertid afvises på forhånd.

Viceministerpræsident Mikoians besøg i USA og i Danmark gav indtryk af at være ment som en psykologisk forberedelse af forhandlinger, og her i København var statsministeren og jeg tilfredse med den lejlighed, vi fik, til samtaler med hr. Mikoian. Også den britiske premierministers besøg i Sovjetunionen synes trods visse besværligheder at have bidraget positivt, og fra vestlig side må vi være hr. Macmillan og hr. Selwyn Lloyd taknemlige, fordi de gjorde denne rejse. Også de tre skandinaviske regerings indbydelse til ministerpræsident Khrustjev må ses som et udtryk for ønske om, at skridt bør tages til at nedbryde mistillidsmuren mellem øst og vest. Det er herigennem, at vi skal komme de internationale problemers løsning nærmere. Og at det sker, er livsvigtigt. Sker det ikke, kan Berlinsituationen indebære kimen til en af de alvorligste udenrigspolitiske kriser siden krigens afslutning.

Om invitationen fra de tre skandinaviske lande til ministerpræsident Khrustjev vil jeg gerne tilføje, at vi i regeringen er helt klar over, at ikke alle politiske kredse har samme vurdering heraf som vi, men at regeringen regner med, at alle vil bidrage til, at besøget, hvis det kommer i stand, vil få et værdigt forløb. Netop som borgere i et lille demokratisk land skulle vi vel i øvrigt være de sidste til at betvivle værdien af kontakter og samtaler også med fremmede statsmænd, som man på mange punkter må være dybt uenige med. Vi